

bag ved det ærede Medlem en Jordbrot, som vil have Udbyttet af, alt hans Arbejde, men bag ved Fæstebonden staaer der en Jordbrot, som siger: Din Gaard har du forbedret ved dit Slid og din Dygtighed, uden at det i Tidens Løb har kostet mig 1 Skilling, og Jordbrotten deraf putter jeg i min Lomme, saa kan din Familie begynde forfra igjen. Naar vi eengang komme ud af dette Forhold, saa veles Giendommene lige mellem den Ene og den Anden, og saa er der ikke mere nogen Forskel, men det gjælder om at komme ud af dette Forhold, der fra Ministerbordet er betegnet som et Lotteri, hvor der var Adkomst til at vinde paa den ene Side, og veed det ærede Medlem paa hvis Side? Det var paa Jordbrotten. Vi ville blot have, at Giendommene skulle veles saaledes, at ikke hele Landets Velstand, der for en stor Deel er bragt tilbage ved Bondealmuens Slid, skal falde i Jordbrottenes Lomme ved en Misbrug af Lovgivningen og ved det Misbrug, man gjør af Tilladelsen til at sælge, idet man trækker Salget ud saalænge, indtil man troer at kunne faae det meest Mulige ud deraf, Noget man kalder en Salgsværdi, men som slet ikke er Andet end en tilfældig Værdi, der gjør det umuligt for dem, som give den, uagtet al deres Anstrengelse at komme igennem. Naar de ærede Herrer vilde lade enhver Bonde give den fulde Værdi af Gaarden, men det vil sige, den Værdi, som virkelig kan bringes ud af den ved en fornuftig Drift, ved Brugbarhed og Slid, medens Bonden dog selv kan have det tørre Brød derved, saa skal Ingen være villigere end jeg til at sige, at det er den Værdi, der skal gives.

J. A. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch) har flere Gange taften sagt: det nytter ikke hvad Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgkreds siger, og det er ogsaa min fulde Overbeviisning, at det nytter ikke ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand, men jeg siger, det nytter rundt omkring i Landet, det vil klarligen vise dem, der hidtil have havt Tvivl om dette Forhold, hvorledes dets sande Besskaffenhed er, og jeg skal derfor ligesom tidligere takke den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te

Valgkreds for den Maade, hvorpaa han har stillet sig her i Aften. Det vilde være meget hensigtsmæssigt at lade hans Ord afstrykke som en lille Catechismus, og sende den ud i Landet til alle dem, der endnu troe paa Fæstevæsenets Gode, og endnu ikke ere komne saavidt, at de indrømme, at det bør forandres; det vilde være en udmærket Catechismus at give dem at studere i, de vilde deri finde Ting fremfatte, der visselig snart skulde omvende dem, blandt Andet de Ord, som den ærede Rigsdagsmand sluttede med: „Naar først Godset bliver Selveiendom, saa have vi det ikke længer i vor Haand, men vi ville vedblive at have det i vor Haand;“ jeg beder at lægge Mærke til disse Udtryk. Den ærede Rigsdagsmand begyndte med, at min Historie ikke var rigtig, men det viste sig dog, at han, uagtet han havde undersøgt Sagen, ikke kunde anføre det Allermindste imod Rigtigheden af hvad jeg havde sagt. Det glædede mig, at den ærede Rigsdagsmand virkelig kunde overbevise sig om, at det var subkommen rigtigt, hvad han jo ogsaa indrømmede. Han oplyste tillige, at det var een af de bedste og meest humane Godseiere i Landet, hvorum der var Tale, men naar det gaaer saaledes med det grønne Træ, hvorledes vil det da gaae med det tørre? Naar en Godseier, der er skildret som denne, og jeg troer, det forholder sig saaledes, om end ikke i saa høie Udtryk, som vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand, har baaret sig saaledes ad, hvad skal man saa sige om saa mange andre Godseiere? Den ærede Rigsdagsmand skænder vistnok mange Godseiere, som vilde finde langt mindre Betænkelse ved at gjøre, hvad denne udmærkede Godseier gjorde.

Tillisch: Hvad angaaer de Vittringer, som vi hørte af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Blitzen-Finecke), da vil jeg naturligvis ikke opholde mig derved. Han har en særdeles Forkærlighed for at slaae sig til Ridder paa dem, der er i Minoritet; det er jo ogsaa meget lønnende, han høster baade Latter og Bisfald derfor, og jeg misunder ham ingen af Delene. Naar den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tschering) saameget taler om, at Godseierne ville